

N:o 243.

Af herr **Kvarnzelius m. fl.** i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition angående fördelning af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motverkande af dryckenskapens följder.*

De större svenska nykterhetssällskapen hafva dels för att främja samarbetet mellan de skilda nykterhetsorganisationerna dels och främst för att söka lösa sådana uppgifter beträffande rusdryckshandteringen och nykterhetssträfvandet, som äro af intresse för såväl nykterhetsvännerna som för svenska folket i dess helhet, bildat en sammanslutning benämnd Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamling.

Denna utgöres för innevarande arbetsår af följande representanter:

för *goodtemplarorden*: direktör Oskar Eklund, redaktören riksdagsman Alfred Stärner, redaktören Alexis Björkman, landtbrukaren riksdagsman Sven Linders, fabrikören riksdagsman S. H. Kvarnzelius och bokhållaren Carl Palm med snickaren Fritz Lindqvist, redaktören Pär Axelson och fabrikören Aron Danielsson som ersättare;

för *Sveriges blåbandsförening*: riksdagsmannen friherre Joseph Hermelin, redaktören riksdagsman Jakob Byström, folkskolläraren Axel Holmberg och redaktören Elof Ljunggren med folkskolläraren Axel Nyblom och pastor K. Schedvin som ersättare;

för *templarorden*: folkskolläraren fil. kand. August Ljunggren, redaktören Carl Ekman och fil. kand. Sam Larsson med folkskolläraren Aug. Jakobsson, pastor Edv. Leufvén och fabrikör C. J. Tillman som ersättare;

för *nationalgoodtemplarorden*: tågmästare Jonas Karlsson och direktör Konrad Johansson med kontorschef C. J. Olsson och kassör Karl Nyström som ersättare;

för *verdandiorden*: expeditionsföreståndare Alb. Forsell och professorn riksdagsman Curt Wallis med murare G. V. Källman som ersättare; samt

för *Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbund*: docenten fil. doktor H. Kylin med fil. kand. E. J:son Thulin som ersättare.

Representantförsamlingens styrelse (arbetsutskott) utgöres af direktör Oskar Eklund, ordförande, expeditionsförare Alb. Forsell, vice ordförande, redaktör Elof Ljunggren, sekreterare, redaktör Carl Ekman och direktör Konrad Johansson med redaktör Alfred Stårner och fil. kand. Aug. Ljunggren som ersättare.

För att kunna planmässigt och till afsedt gagn utföra det arbete, hvarför nämnda sammanslutning skapats, upprättades 1906 en byrå, benämnd *Nykterhetssällskapens upplysningsbyrå*.

Denna upplysningsbyrå har till uppgift:

att samla och registrera hvad i offentliga handlingar, böcker, tidningar och tidskrifter är af intresse för nykterhetsrörelsen;

att följa rusdryckslagstiftningen och arbetet för folknkykterhetens främjande i andra länder;

att följa och där så anses nödigt genom analyser öfvervaka tillverkningen af alkoholfria eller svagt alkoholhaltiga drycker;

att beriktiga vilseledande uppgifter i den offentliga prässen om nykterhetsrörelsen;

att tid efter annan meddela nykterhetssällskapen och deras tidningar de erfarenheter, som genom byråns undersökningar vunnits;

att stå nykterhetsorganisationerna och så långt möjligt är äfven enskilda till tjänst med upplysningar och råd, där så påfordras genom särskildt juridiskt biträde, i fråga om rusdryckslagarnas tolkning och tillämpning;

att i mån af hvad byråns tillgångar medgifva upprätta ett nykterhetsrörelsens arkiv, som på bestämda tider är för allmänheten tillgängligt.

Nykterhetssällskapens upplysningsbyrå har hittills haft möjlighet endast till någon ringa del fylla dessa sina uppgifter, då de anslag de anslutna nykterhetssällskapen kunnat lämna ej medgifvit byråns fullständiga ordnande.

De svenska nykterhetssällskapen äro som känt i hufvudsak rekryterade ur de mindre bemedlade folkklasserna och uppehålla sin verksamhet uteslutande medels de årsafgifter medlemmarne erlägga.

Under arbetsåret 1907—1908, det senaste för hvilket uppgifter ännu föreligga, ha dessa sällskap offrat afsevärda belopp för sitt folk-

uppfostrande arbete. Goodtemplarorden utgaf 78,372: 17 kronor, Sveriges blåbandsförening kronor 23,561: 44, templarorden kronor 25,944: 70, nationalgoodtemplarorden kronor 24,311: 49, nykterhetsorden Verdandi kronor 22,502: 77, Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbund kronor 9,802: 94 eller tillsammans i rundt tal öfver kronor 180,000: — och detta ensamt genom sällskapens hufvudorganisationer; minst dubbla beloppet har otvifvelaktigt utbetalats af de lokala afdelningarna för nykterhetens befrämjande.

Då sällskapens små tillgångar hufvudsakligen krävas för och framför allt måste användas till den missionerande verksamhet sällskapen bedrifva, är det ju gifvet att de belopp, sällskapen med sina begränsade tillgångar förmått anslå för det arbete upplysningsbyrån är afsedd att utföra, ej blifvit så stora, att byrån *kunnat* organiseras och utföra sitt arbete så som afsedt och önskligt, ja nödvändigt är. För de senaste åren har sällskapens anslag utgått med tillsammans omkring 3,000 kronor för år. Häraf har dock halfva beloppet i år utgått för en speciell undersökning af förhållandena i fråga om rusdryckslagstiftning och nykterhetsrörelse i Förenta staterna, hvarjämte den enquête rörande kommunernas ställning till det lokala vetot, som genom upplysningsbyrån anordnats, kräft en stor del af återstående medel.

För att kunna i någon mån motsvara den uppgift byrån är afsedd att fylla kräves, utöfver det anslag sällskapen kunna lämna, 10,000 kronor, enligt det budgetförslag, som uppgjorts för nästkommande år och hvilket upptar följande poster:

Aflöning till byråföreståndare	Kronor	4,000: —
Expeditions- och arkivlokal.....	»	700: —
Städning, lyse och värme.....	»	300: —
Ersättning till juridiskt biträde	»	2,000: —
Litteraturinköp	»	1,200: —
Tidningar och tidskrifter	»	500: —
Tryckning af berättelser och meddelanden.....	»	1,000: —
Porton och skrifmaterialier.....	»	1,200: —
Öfversättningar	»	500: —
Kemiska undersökningar	»	500: —
Oförutsedda utgifter (resor m. m.)	»	1,100: —
		<hr/>
	Kronor	13,000: —

Det torde knappast behöfva påpekas hvilken stor betydelse det måste hafva för hela vårt land, att en institution finnes, *där* alla upp-

gifter om rusdryckstillverkningen, rusdrycksförbrukningen, rusdryckslagstiftningen, nykterhetsrörelsen och allt hvad därmed står i samband samlas, bearbetas, ordnas och förvaras, *där* statistiska och grafiska tabeller i dessa afseenden upprättas, *där* all från äldsta tider utkommen in- och utländsk nykterhetslitteratur och alla till nykterhetslagstiftningen hörande förordningar särskildt samlas, katalogiseras och tillhandahållas för forskare såväl som för hvarje annan intresserad, *där* alla nykterhetsrörelsen berörande artiklar i pressen — vare sig för eller emot — samlas och hållas öfversiktligt tillgängliga, *där* alla af ett ovist nit föranledda öfverdrifter i nykterhetsorganisationen kunna uppmärksammas och rättas, *där* i handeln förekommande som alkoholfria eller svagt alkoholhaltiga angifna drycker underkastas analys, som bekantgöres i nykterhetspressen, *där* prejudikat samlas i fråga om rusdryckslagarnas tillämpning, *där* vetenskapliga utredningar i speciella alkoholfrågor ombesörjas, och *där* man städse har vilja och förmåga att tillhandagå med upplysningar i alla här berörda afseenden.

En sådan institution har länge varit af behovet påkallad och saknaden af en sådan har ofta föranledt oerhördt tidsödande arbeten för såväl vetenskapsmän som andra, som i vårt land sysslat med alkoholspörsmålet eller nykterhetsfrågan.

Den erfarenhet, som under de gångna åren vunnits, trots att byråns uppgift af brist på medel endast delvis kunnat fyllas, har i hög grad bekräftat det stora behof byrån afser att tillgodose. Sålunda har enligt uppgift från byrån en mängd förfrågningar, ofta af juridisk art, ingått, afseende rusdryckstillverkningen och försäljningen, tolkningen af gällande rusdryckstillverknings- och försäljningslagar, främjandet af nykterhetssträfvandet i dess olika delar, upplysningar om effekten å olika orter af restriktioners tillämpande, bemötande af vilseledande nppgifter om rusdryckshandteringen och nykterhetssträfvandet o. s. v.

Institutioner liknande Nykterhetssällskapens upplysningsbyrå ha under längre tid varit i verksamhet i utlandet och särskildt må nämnas den för sitt mångsidiga och förtjänstfulla arbete väldsbekanta byrån i Tyskland, Allgemeiner deutscher Zentralverband zur Bekämpfung des Alkoholismus.

Då Sverige nu intar ett mycket bemärkt rum i fråga om nykterhetsrörelsen, och utlandets nykterhetsfolk i många fall se upp till oss som föregångsfolket på detta område, bör, synes oss, den svenska nykterhetsrörelsen ej stå efter utlandets i möjlighet att snabbt och distinkt kunna lämna alla arbetare och forskare på detta område de

upplysningar och vägledningar som äro af vikt för nykterhetsrörelsens rätta bedrifvande.

På grund af hvad sålunda anförts, få vi hemställa

att Riksdagen af de medel, som komma att under åren 1009 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, utöfver de i kungl. propositionen n:o 184 föreslagna anslagsbelopp måtte anvisa ett belopp af 10,000 kronor till Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrå att utgå för år 1910.

Stockholm den 17 april 1909.

S. H. Kvarnzelius. J. Byström. Joseph Hermelin. Edvard Wavrinsky.

Robert Johansson. J. A. Jonsson. Johan Ericsson. A. G. Thor.

F. W. Thorsson. D. Persson i Tällberg.